

# **Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z edukacji dla bezpieczeństwa w klasie 8**

## **Ocena „dopuszczający”**

### **Uczeń:**

- definiuje bezpieczeństwo
  - wymienia rodzaje bezpieczeństwa
  - wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie
  - wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń
  - wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze
  - rozróżnia sygnały alarmowe
  - wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie
  - wymienia główne przyczyny pożarów
  - opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru
  - wymienia główne przyczyny powodzi
  - wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi
  - wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka
  - wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych
- 
- wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce
  - wyjaśnia termin „pierwsza pomoc”
  - określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym
  - podaje numery alarmowe
  - wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”
  - opisuje ogniwa łańcucha przeżycia
  - ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku
  - definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa”
  - wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy:
    - samochodowej
    - turystycznej
    - domowej
  - wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający, złamanie, zwichnięcie, skręcenie, oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie
  - omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:
    - zatrucia
    - tonięcia
    - porażenia prądem
  - definiuje zdrowie
  - wymienia główne choroby cywilizacyjne

## **Ocena „dostateczny”**

*Ocenę „dostateczny” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „dopuszczający” i ponadto:*

- wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa

- wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom
- poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania
- wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych
- rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji
- opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku
- rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne
- zna szkolne drogi ewakuacji
- wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonącą na człowieku
- opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych
- omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz
- omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny)

- opisuje zasady zachowania się na wypadek:
  - strzelaniny
  - znalezienia się w sytuacji zakładniczej
  - ataku bombowego
  - ataku gazowego
  - otrzymania podejrzaną przesyłki
- wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego”
- wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób
- wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym
- ocenia stan świadomości poszkodowanego
- wymienia objawy utraty przytomności
- stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO
- omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy
- wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające
- wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je
- stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran
- zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów
- zakłada temblak
- demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny
- omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:
  - zawału serca
  - udaru mózgu
  - napadu padaczkowego
  - ciała obcego w oku
- wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ
- wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych

### **Ocena „dobry”**

*Ocenę „dobry” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „dostateczny” i ponadto:*

- wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli

- opisuje geopolityczne położenie Polski
- wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO)
- wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce
- opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego
- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych
- rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej
- planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej
- opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur
- omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym: ratownikowi, osobom postronnym i w miejscu zdarzenia
- opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych

- wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy
- demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych
- poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową
- udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa)
- sprawdza, czy poszkodowany oddycha
- zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną
- umiejętnie stosuje folię NRC
- wymienia główne przyczyny omdlenia
- charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie
- udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia
- opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej
- wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze)
- opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa
- omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach:
  - oparzeń termicznych
  - oparzeń środkami chemicznymi
  - wychłodzenia organizmu i odmrożeń
- omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach zadławienia
- wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym
- wymienia zachowania prozdrowotne
- wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków
- opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe
- wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie
- omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych

### **Ocena „bardzo dobry”**

*Ocenę „bardzo dobry” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „dobry” i ponadto:*

- definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej
- omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski
- omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego
- dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia
- omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów
- opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji
- uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych
- omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole
- omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru
- opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia
- opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych

- układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej
- omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci
- wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności
- opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy
- proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia
- wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna)
- omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: ukąszenia, użądlenia
- wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowy w przypadku zadławienia
- wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci
- określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym
- zna zasady zdrowego odżywiania się
- proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu

### **Ocena „celujący”**

*Ocenę „celujący” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „bardzo dobry” i ponadto:*

- opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski
- omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom
- charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
- opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego
- wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej
- wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych

- podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy
- wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej
- opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego
- przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie
- wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania
- analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem
- proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku
- proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym